

VANTAAN VALVONTAKAMEROIDEN KARTOITUS

Miikka Mortamo
9/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t) Miikka Mortamo	Tutkinto Poliisi (AMK) / 20182
Julkaisun nimi Vantaan keskusta-alueen valvontakameroiden kartoitus	Julkisuusaste Raportti julkinen, produkti salattu
Ohjaaja Heli Jalander	Opinnäytetyön muoto Toiminnallinen opinnäytetyö
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö on toiminnallinen, jonka produktina saatiin tietoa Vantaan keskusta-alueen valvontakameroista. Saadut valvontakameratiedot syötettiin poliisin omaan valtakunnalliseen kameravalvontajärjestelmään. Syötetyt tiedot pitivät sisällään muun muassa valvontakameroiden tarkat sijainnit ja yhteystiedot henkilöille, jotka hallinnoi valvontakameroita.</p> <p>Tiedot valvontakameroista saatiin ensisijaisesti jalkautumalla ja kartoittamalla rajattua aluetta. Toissijaisesti tietoja kameroista saatiin lähettämällä lomakepohja yrityksille, jotka täydensivät lomakkeen ja lähettivät sen minulle esikatselukuvineen.</p> <p>Raporttiosuudessa käsitellään kameravalvontaa ja siihen liittyvää lainsäädäntöä. Käsitelen myös poliisin uutta Poutapalvelua. Raporttiosuudessa käydään läpi myös opinnäytetyöstä valmistuneen produktin työvaiheet kokonaisuudessaan läpi.</p> <p>Yhteydenpito opinnäytetyöprosessissa toteutettiin pääsääntöisesti puhelimitse ja sähköpostitse.</p>	
Sivumäärä 31 + 4 liitesivua	Tarkastuskuukausi ja -vuosi 9/2020
Avainsanat kameravalvonta, poliisi, Vantaa, rikostorjunta	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	4
2.1 Toiminallinen opinnäytetyö käsitteenä	4
2.2 Aihepiirin ja alueen rajausta	5
2.3 Tutkimusongelma ja -kysymykset.....	6
3 VANTAA.....	8
3.1 Tilastoja Vantaalla tapahtuvista rikoksista	9
3.2 Vantaan suuralueilla tapahtuneet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	10
3.3 Vantaan suuralueilla tapahtuneet vahingonteot.....	11
4 KAMERAVALVONNAN LAILLISUUS	13
4.1 Kameravalvonnan käyttäjinä yksityiset henkilöt.....	13
4.2 Kameravalvonnan käyttäjinä yritykset ja taloyhtiöt.....	15
4.3 Kaupunki kameravalvonnan omistajana	16
4.4 Poliisin oikeus tekniseen valvontaan.....	17
4.5 Poliisin oikeus tiedon saantiin	18
5 POUTAPALVELU.....	19
5.1 Mikä on pilvipalvelu?.....	19
5.2 Poliisin Poutapalvelu	20
6 PRODUKTIN VAIHEISTUS.....	22
6.1 Tarpeen tunnistaminen	22
6.2 Määrittely ja suunnittelu.....	23
6.3 Toteutus	24
6.3.1 Haasteet.....	25
6.4 Projektin päättäminen.....	26
6.5 Arviointi	26
LÄHTEET	28
LIITEET	32

1 JOHDANTO

Tarkoitukseni on tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä selvittää Vantaan valvontakameroiden sijainnit. Sijainnin selvittämisen jälkeen valvontakameratiedot siirretään poliisin valtakunnalliseen kameravalvontajärjestelmään. Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rikostiedustelu- ja analyysiyksikön (myöhemmin ATI), sekä osaltaan Vantaan kaupungin kanssa. Toisaalta yhteistyökumppaneita on kuitenkin myös kaikki yritykset ja yhteisöt keneltä valvontakameratietoja saa.

Toiminnallisen opinnäytetyön aihe valikoitui oman kiinnostukseni kautta. Olen aikaisemmin vuonna 2011 ollut mukana kartoittamassa Järvenpään kaupunkikameravalvontaa poliisin edustajana. Näin ollen aihe on tuttu ja kokemuksesta tiedän työn vaativan paljon omaa vapaa-aikaa, mikäli haluaa kartastosta kattavan.

Kameroista saatava tieto siirretään poliisin valtakunnalliseen kameravalvontakartastoon, jota pystytään käyttämään esimerkiksi rikostutkinnan apuna. Kameratietojen, kameroiden yhdyshenkilöiden tiedot, kuvaussuuntien ja esikatselukuvien ollessa yhdessä paikassa voi poliisiviranomainen tarkastaa nopeasti sitä voisiko jostain kamerasta olla hyötyä rikostutkinnan kannalta. Mikäli kamerasta on apua, näkee poliisi suoraan yhdyshenkilön yhteystiedot. Tämän jälkeen viranomainen voi ottaa yhdyshenkilöön yhteyttä ja pyytää tallennetta.

Parhaassa tapauksessa kameroiden yhdyshenkilö voi laittaa pyydetyn tallenteen poliisin Poutapalveluun, josta poliisi voi sen ladata suoraan työkoneelle. Onkin selvää, että pitkällä tähtäimellä tämä tuo tehokkuutta työhön ja poliisi säästyy tallenteiden hakemiselta, joka sekin vie työaikaa. Vastavuoroisesti myös asianomistaja tai tallennetta pyydetty taho säästyy tallenteen tuomiselta poliisilaitokselle. Työ onkin hyvin ajankohtainen, sillä molemmat järjestelmät ovat suhteellisen uusia ja osin tuntemattomia niin kansalaisille kuin viranomaisille itselleen.

Toiminnallisen opinnäytetyöni raporttiosuudessa esittelen ensin hieman yleisesti Vantaan kaupunkia, rikostilastoja ja aiheen rajaukseen vaikuttavia tekijöitä. Tämän jälkeen käyn hieman lävitse aiheeseen liittyvä lainsäädäntöä. Edellisissä samankaltaisissa opinnäytetöissä on esitelty niin kameroita kuin yleistä lainsäädäntöä, niin en niitä aio toistaa syvällisemmin.

Tämän jälkeen esittelen poliisin uuden POUTA-pilvipalvelun ja lopuksi kerron opinnäytetyöni produktin työstämisestä ja valmistumisesta.

Viimeiseksi kerron työn prosessista ja arvioin, kuinka onnistuin, missä kehityin, mitä olisi voinut tehdä toisin ja annan vinkkejä mitä seuraava samankaltaisen opinnäytetyön tekijä voi tehdä paremmin. Opinnäytetyössä esiintyviltä henkilöiltä on kysytty heidän suostumus nimensä käyttämiseen.

Liitteistä löytyy kartoittamani alue, saatekirje yrityksille, sekä projektisuunnitelma.

2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

2.1 Toiminallinen opinnäytetyö käsitteenä

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliseen opinnäytetyöhön (Vilka ja Airaksinen 2003, 9). Tutkimuksellisen ja toiminallisen opinnäytetyön erottaa se, että toiminnallisessa opinnäytetyössä syntyy tuotos. Tuotos voi olla esimerkiksi malli, opas, esite, perehdytyskansio tai prosessikuvaus. (Salonen 2013, 5–6.) Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä sen sijaan tiedossa oleviin ongelmiin halutaan saada tutkimuksen avulla tieteellinen tieto (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 21).

Toisena oleellisena erona tutkimukselliseen opinnäytetyöhön voidaan pitää sitä, että tutkimuksellisessa opinnäytetyössä keskeinen toimija on opiskelija itse. Toiminnallisessa opinnäytetyössä sen sijaan tuotokseen tähtäävä työn kehittäminen edellyttää toimijoita, jotka ovat mukana työn eri vaiheissa. (Salonen 2013, 6.) Suurimpana yhdessä toimijana opinnäytetyössän on Vantaan kaupunki.

Toisaalta ammattikorkeakouluissa tutkimukseksi kutsutaan myös toiminnallisia tekoja, jossa on tehty selvitystä jonkin tuotoksen toteuttamiseksi, vaikkei se varsinaisesti ole tieteellistä tutkimusta (Vilka 2015). Tutkimuksena voidaan pitää myös kartastojen tekoa, tietojen keräämistä ja luokittelua (Hirsjärvi ym. 1997, 23).

Toiminnallista opinnäytetyötä ei tule kuitenkaan sekoittaa toimintatutkimukseen. Toimintatutkimus ja akateeminen tutkimus noudattavat tieteen tekemisen sääntöjä ja logiikkaa (Salonen 2013, 7). Toimintatutkimus on sekoitus kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Molemmat metodit tähtäävät kuitenkin muutokseen. (Kananen 2014 13.)

Määrällistä tutkimusmenetelmää voidaan käyttää silloin kun opinnäytetyön tueksi tarvitaan mitattavaa tai tilastollisesti ilmoitettavaa numeraalista tietoa. Numeroiden avulla voidaan täsmentää, selittää, perustella tai kuvailla toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyvää aihepiiriä, ideaa tai yksityiskohtaa. (Vilka & Airaksinen 2013, 58.) Määrällistä tutkimusmenetel-

mää käytettäessä on tutkimusaineiston keräämiseen valittavissa kyselylomakkeen tai valmiiden rekisterien ja tilastojen käyttö (Vilka 2015). Olen käyttänyt hyödynni tilastoja, jotka on muodostettu PolStatin avulla. PolStat on poliisin tulostietojärjestelmä, jossa poliisin henkilökuntaan kuuluva voi muodostaa erilaisia raportteja ja tilastoja. PolStatin tiedot ovat julkisia.

Vilkan ja Airaksisen mukaan ammattikorkeakoulun tavoitteena on valmistaa opiskelijaa toimimaan oman alansa asiantuntijatehtävissä ja näin ollen opinnäytetyön tulisi olla työelämälähtöinen, käytännönläheinen, tutkimuksellisella asenteella toteutettu ja riittävällä tasolla osoittaakseen tietojen ja taitojen hallintaa (Vilka & Airaksinen, 2013, 10). Tämä opinnäytetyö on hyvin käytännönläheinen, sillä kameravalvontakartastodatan lisääntyä sillä on konkreettista hyötyä rikostorjunnan kannalta.

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö on kehittämistoimintaa, jonka tavoite on helpottaa poliisiviranomaisen työtaakkaa ja toisaalta myös pitkällä tähtäimellä säästää kustannuksissa. Aihealueen rajaukseen on käytetty hyödynni määrällistä tutkimusmenetelmää. Määrällisellä tutkimusmenetelmällä on tarkasteltu Vantaan suuralueiden erilaisia rikostilastoja, jonka pohjalta kartoitettavaksi alueeksi valikoitui Tikkurilan suuralue.

Tilastollisilla menetelmillä avulla ilmiöitä kuvaavat numeeriset ja kvantitatiiviset tiedot jaalostetaan sellaiseen muotoon, että ilmiöitä koskevat johtopäätökset tulevat mahdollisiksi. Tietojen jaalostaminen on tietojen tiivistämistä graafiseksi esitykseksi ja tunnusluvuiksi sekä tilastollisten mallien rakentamista tiedot generoineille prosesseille tai mekanismeille. (Mellin 2006, 6.) Tässä työssä on käytetty deskriptiivistä tilastotiedettä eli kuvailevaa tilastotiedettä, jonka avulla voidaan Mallisen mukaan kuvailla ja esitellä ilmiöistä kerättyjä numeerisia ja kvantitatiivisia tietoja. Tarkoitus ei suoranaisesti tutkia tehtyjen havaintojen taustalla olevia ilmiöitä, vaan perustella lukijalle aihealueen rajauksen syitä.

2.2 Aihepiirin ja alueen raja

Aiheen löydyttyä, sitä on yleensä tarve rajata. On tarkennettava ajatusta siitä, että mitä haluaa tietää ja mitä haluaa osoittaa keräämällä aineistolla. (Hirsjärvi ym. 1997, 75.)

Lähtötilanne oli se, että Vantaan osalta kameravalvontakartastoa ei juurikaan oltu tehty, muutamia poikkeuskohteita lukuun ottamatta. Ottaen kuitenkin huomioon, että esitutinnan

aikana saatu videomateriaali rikoksesta tai rikoksen tekijästä voi toimia tuomioistuinkäsittelyssä todistusaineistona, pidin tärkeänä, että tämän kaltainen opinnäytetyö tehtäisiin myös Vantaan osalta. Videon tai tarkemmin kuvan, sanotaan kertovan enemmän kuin tuhat sanaa, mikä pitänee ihan paikkansa. Rikostutkinnassa saadulta videotallenteelta tutkija pääsee ikään kuin tapahtumapaikalle seuraamaan tilannetta ja näin ollen saa paremman näkökulman tutkittavana olevaan juttuun.

Alun perin tarkoitukseni oli kartoittaa pelkästään Vantaan juna-asemien kamerat, mutta oltuani yhteydessä poliisin valtakunnallisen kameravalvontajärjestelmän alullepanijaan Poliisihallituksessa työskentelevään Markus Haaraseen, päätin hänen ehdotuksestaan laajentaa kartoitettavaa aluetta myös muualle kuin pelkästään juna-asemille. Markus Haaranen oli yhteydessä Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle aiheestani ja antoi minulle yhteystiedot poliisilaitoksen ATI-yksikkö henkilöille, keiden kanssa jatkaa alueen rajauksen suunnittelua.

Pidimme palaverin ATI-yksikön kanssa ja kerroin heille aiheestani. Vastaanotto työn tekemiselle oli erittäin hyvä ja tervetullut. ATI-yksikössä työskentelevien ihmisten kanssa tulimme yhteisymmärrykseen siitä, että kartoitettava alue koskisi pääsääntöisesti Tikkurilan ja Itä-Vantaan aluetta. Tikkurila myönnetään yleensä ottaen Vantaan keskustaksi (Kuokkanen 2013).

Päätöstäni lähteä kartoittamaan mieluummin Itä-Vantaata kuin Länsi-Vantaata tuki myös PolStatissa tekemäni analyysi Vantaalla tapahtuneista vahingonteko, sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista. Vaikka analysoidut tulokset osoittivat Länsi-Vantaalla sijaitseva Myyrmäen suuralueen olevan tilastojen kärjessä, niin ero toisena tulleeseen Tikkurilan suuralueeseen ei ollut kovin suuri. Tämän lisäksi päätöksessä painoi minun asumiseni Itä-Vantaalla.

2.3 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Tutkimusaiheen tulee olla riittävän suppea, mutta mikä tahansa pieni yksityiskohta ei ole vielä riittävä muodostamaan tutkimusta. Tutkimusidean pohjalta hahmotellaan jokin aiheeseen sopiva kysymys, johon halutaan saada vastaus tutkimuksen avulla. Kysymyksen tulee olla selkeä ja monella tavalla tarkka. Tutkimuskysymys kertoo, mitä tutkimuksessa tehdään, miten ja mistä näkökulmasta. Tutkimuskysymystä tarkennetaan tarvittaessa lisäkysymyk-

sillä, jotka täsmentävät pääkysymystä ja kertovat samalla tutkimusaiheen rajauksesta. (Näpärä, 2017.) Muun muassa aikaisemmat tutkimukset ja tutkimuksen taustat luovat perustan tutkimusongelmalle ja sen merkitykselle. Niin tutkimuskysymykset, tutkimusongelmat kuin tutkimuksen tavoitteet on esitettävä täsmällisesti lukijan takia. (Vilka 2015.)

Varsinaista tutkimusongelmaa ei tässäkään opinnäytetyössä ollut, vaan enemmänkin kehittämisen tarve. Tarve sille, että työntekijän työteko tehostuisi ja järkevöityisi nousi esille tässä kehittämistyössä. Yleisesti ottaen vallitsevana haasteena on ollut, ettei kameravalvontatietoja ole ollut missään yhdessä paikassa ja näin ollen rikostutkinnassa ei välttämättä edes tiedetty, että tutkittavan rikoksen läheisyydessä olisi voinut olla tallentava kamera. Ja vaikka tiedettäisiin, että tapahtumapaikalla voisi olla kamera, niin ei ole välttämättä tiedetty, kenelle kamera kuuluu, kuinka kauan se nauhoittaa, keneltä kameratallenteita voisi kysyä.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoite on kerätä mahdollisimman paljon tietoa Vantaan kameravalvonnasta, joten tutkimuskysymyksesi syntyi: ”Mitä tietoja poliisin on mahdollista saada Vantaan kaupungin kameravalvonnasta?”

3 VANTAA

Vantaa on Uudenmaan maakunnassa sijaitseva kaupunki. Rajakaupunkeja on Espoo, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Sipoo ja Helsinki. Pinta-alaa Vantaalla on 240,3 km². Vuonna 2019 Vantaalla oli asukkaita 228 166. Tällä asukasluvulla Vantaa on neljänneksi suurin kaupunki Suomessa. (Parviainen 2019, 8.)

Kuva1. Vantaan suuralueet 1.1.2019.

Viitattu 12.7.2020 Haettu osoitteesta: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/146443_Vantaan_kaupunginosien_ja_suuralueiden_rajat_1.1.2019.pdf

Vantaa itsessään jakaantuu seitsemään suuralueeseen ja 61 kaupunginosaan. Suuralueet ovat Myyrmäki, Kivistö, Aviapolis, Tikkurila, Koivukylä, Korso ja Hakunila. Vantaa jakaantuu näiden suuralueiden välillä Itä- ja Länsi-Vantaaseen. Idän ja lännen yhdistää vuonna 2015 avattu junayhteys nimeltään Kehärata. Idän ja lännen väliä pystyy kulkemaan myös Suomen toiseksi vilkkainta tietä nimeltään Kehä 3. Väyläviraston liikennemäärätilaston mukaan kauppakeskus Jumbon kohdalla kulkuneuvoja kulkee vuorokaudessa peräti 93 446 kappaletta (Väylävirasto).

Idän ja lännen keskellä, Aviapoliksen suuralueella on Suomen suurin lentoasema, Helsinki-Vantaa, jonka läpi vuonna 2019 kulki 21,9 miljoonaa matkustajaa (Finavia).

3.1 Tilastoja Vantaalla tapahtuvista rikoksista

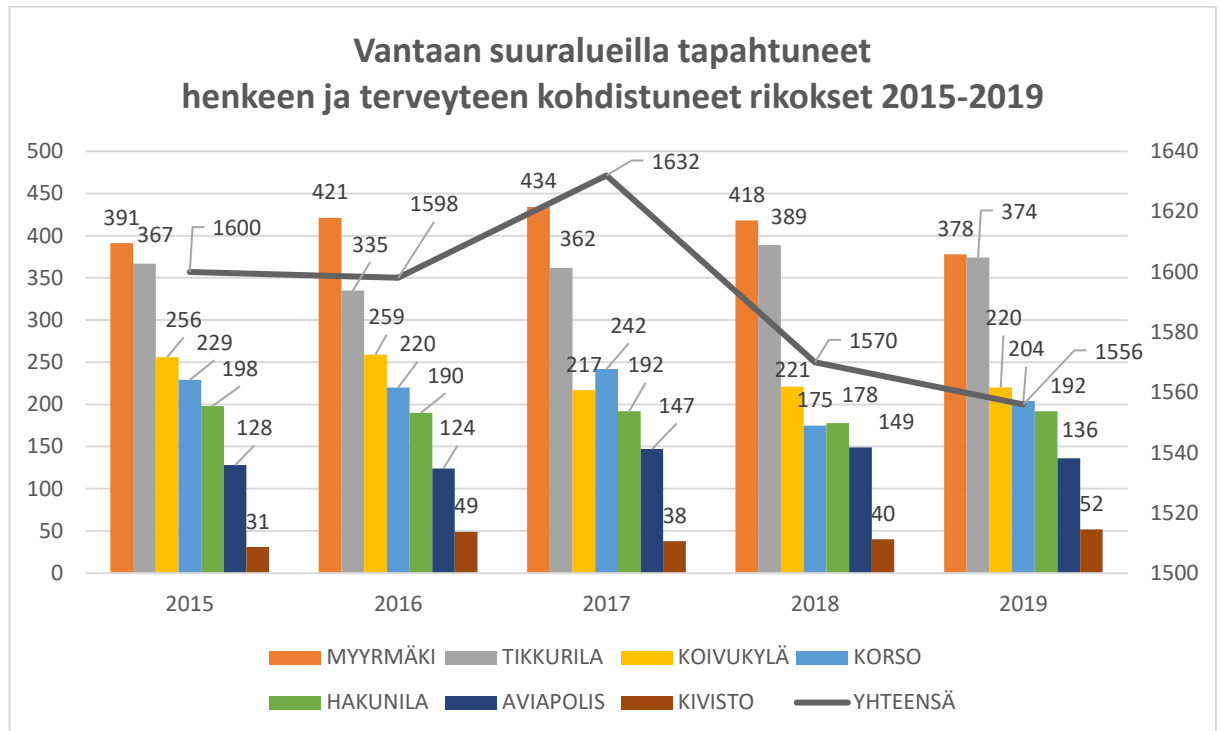
Muodostaessa kokonaiskuvaa rikollisuudesta, olisi ensiarvoisen tärkeää, että hyödynnettäisiin useita tietolähteitä. Viranomaislähteet ovat pääosin rekisteritietoja, jotka muodostuvat osana viranomaistoimintaa ja käytäntöä. Rikollisuuden tutkimuksessa tällainen tietolähde on esimerkiksi poliisin kirjaamat rikokset. Viranomaisrekisteriin kirjattuja tietoja kutsutaan ilmirikollisuudeksi, kun taas rekisterien ulkopuolelle jääviä rikoksia kutsutaan piilorikollisuudeksi. Viranomaislähteiden ongelmana saattaa olla se, että lainsäädäntö muuttuu tai viranomaiskontrollin suuntautuminen vaihtuu. Edellä mainitut tekijät saattavat vääristää tilastointia, vaikka tosiasiallisesti määrässä ei olisi tapahtunut muutoksia. (Danielsson 2019, 1.)

Määrällisellä tutkimusmenetelmällä toteutettujen tutkimusten raportoinnissa on tapana käyttää tulosten esittämiseen taulukoita, kuvioita ja kaavioita (esim. pylväs- ja piirakkakuviota). Kuviot, kaaviot ja taulukot ovat tutkijan tulkintaa tuloksista. Ne eivät kuitenkaan ole raportoinnin itseisarvo. (Vilka 2015.)

Alla olevat rikostilastot otin opinnäytetyöhöni, koska ulkona tapahtuu ymmärtääkseni paljon henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia. Hyvin usein baarien sulkeuduttua alkaa nyrkkitappelut yleisellä paikalla. Myös taskuvarkauksia tapahtunee, mutta ne jätin pois tästä raporttiosuudesta, vaikkakin kameravalvonta voisi antaa pätevää todistusaineistoa taskuvarkauksista oikeudenkäyntiin. Toisekseen tarkoitukseni on havainnollistaa ja perustella tilastojen avulla kartoittamani alueen rajausta.

Vahingonteot otin myös tarkasteluun, sillä toisen omaisuutta vahingoitetaan melko paljon Vantaalla. Kohteena on hyvin usein myös bussipysäkit. Bussipysäkkejä rikotaan Vantaalla päivittäin. Esimerkiksi vuoden 2020 ensimmäisen kahden kuukauden aikana 60–70 pysäkkikatoksen seinälasia oli rikottu eri puolilla Vantaata. Yhden bussipysäkin siivous ja korjauskulut vaihtelevat muutamista sadoista euroista muutamiin tuhansiin euroihin. Kustannuksiin vaikuttaa muun muassa onko samalla rikottu mainostauluja, sähkölaitteita tai rikottujen lasien määrästä. Tämän lisäksi päälle tulee myös siivouskustannukset ja esimerkiksi viikonlopputyökulut. (Rämö 2020.) Pitkällä aika välillä kustannukset ovat huomattavia.

3.2 Vantaan suuralueilla tapahtuneet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

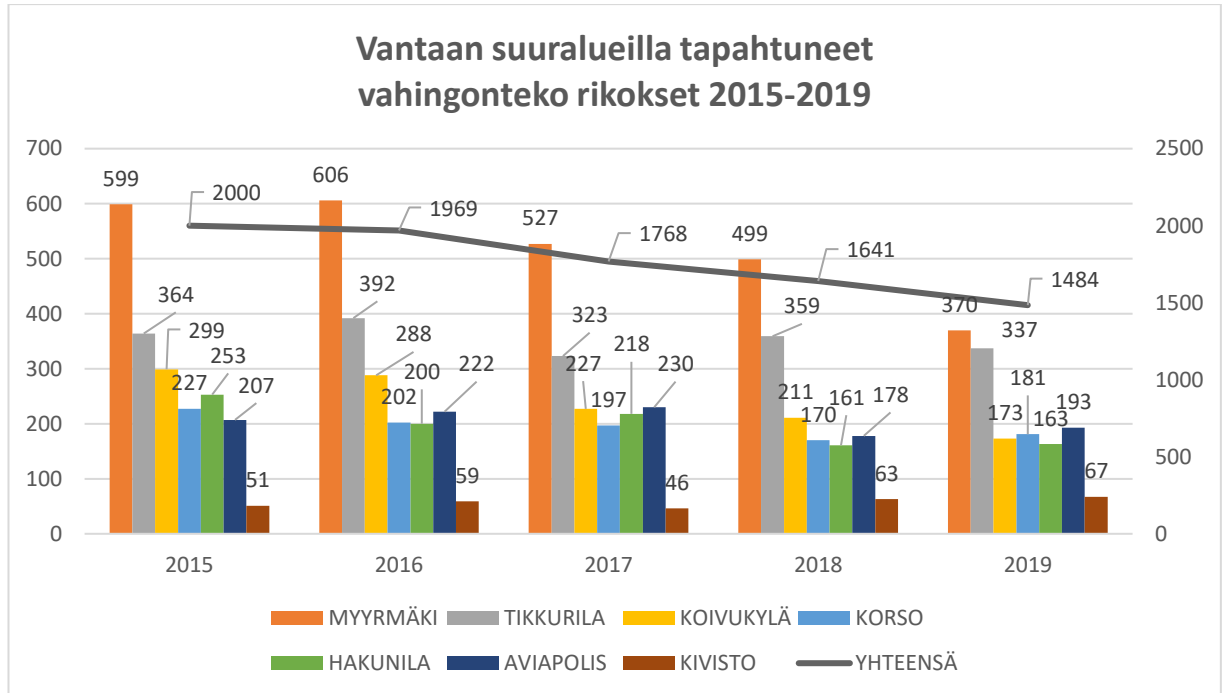
Kaavio 1. Vantaan suuralueilla tapahtuneet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset 2015–2019. Lähde: PolStat

Yllä olevasta kaaviosta nähdään Vantaalla tapahtuneet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset vuosina 2015–2019. Kaaviossa ei ole eritelty erikseen, onko rikos tapahtunut yksityisessä asunnossa tai julkisella paikalla. Kaaviossa olevat alueet ovat Vantaan suuralueita, jotka pitävät siis 61 eri kaupunginosaa sisällään. Kuvasta 1. voi katsoa kaupunginosan ja katsoa mihin suuralueeseen jokin yksittäinen kaupunginosa kuuluu.

Kaaviosta on havaittavissa, että Myyrmäen suuralue pitää kärkeä henkeen ja terveyteen kohdistuvissa rikoksissa ja Tikkurilan suuralue pitää sijaa kaksi. Tämä selittyy osittain korkeammalla väestöllä Myyrmäessä. 1.1.2019 tilaston (Parviainen, 2019) mukaan Myyrmäessä asui 12 434 ihmistä enemmän kuin Tikkurilan suuralueella, jossa samana ajankohtana asui 44 311 ihmistä. Huomioitavaa tilastossa on se, että Koivukylän suuralue pitää henkeen- ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa sijaa kolme, vaikka väestötiheydeltään Koivukylä suuralue on sijalla viisi 29 622 asukkaalla. Vuonna 2019 Vantaalla tapahtui henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 1556 kappaletta. Valtakunnallisesti henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia oli vuonna 2019 yhteensä 35 818 kappaletta (Tilastokeskus 2020). Näin

ollen Vantaan osuus koko Suomen henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa on 4,34 %.

3.3 Vantaan suuralueilla tapahtuneet vahingonteot

Kaavio 2. Vantaan suuralueilla tapahtuneet vahingonteko rikokset 2015–2019.
Lähde: PolStat

Kaaviosta 2. nähdään Vantaalla tapahtuneet vahingontekorikokset vuosilta 2015–2019. Kaaviossa olevat tilastot eivät pidä sisällään lievää datavahingontekoa, datavahingontekoa eikä törkeää datavahingontekoa. Kaaviossa olevat alueet ovat Vantaan suuralueita, jotka pitävät kaikkinsa sisällään 61 eri kaupunginosaa.

Kaaviosta on havaittavissa, että Myyrmäen suuralue pitää vahingontekorikostenkin osalta kärkisijaa. Huomionarvoista on kuitenkin se, että vahingontekorikokset vähenivät vuodesta 2018 vuoden 2019 loppuun mennessä 129 kappaaleella eli 35 %:lla. Vuonna 2019 Vantaalla tapahtui vahingontekorikoksia 1484 kappaletta. Valtakunnallisesti vahingontekorikoksia oli vuonna 2019 yhteensä 30 113 kappaletta (Tilastokeskus 2020). Näin ollen Vantaalla tapahtuneet vahingontekorikokset koko valtakunnassa tapahtuneista vahingontekorikoksista oli noin 4,95 %. Lukema on suuntaa antava, sillä tekemästäni kaaviosta puuttuu datavahinkorikokset. Kyseisiä rikoksia ei kuitenkaan ollut tapahtunut Vantaalla 2015–2019 kovinkaan monta, joten prosenttiosuus on melko validi.

Rikoslajien kehitys riippuu niin rikollisuuden todellisesta kehittymisestä tai vähentymisestä, myös siitä, kuinka paljon asianomistajat ilmoittavat tapahtuneista poliisille (Danielsson 2019, 6). Vahingontekorikokset ja pahoinpitelyt kuuluvat niin sanottuihin massarikoksiin eli rikoksiin, jotka ovat päivittäisrikoksia ja joista suurin osa on selkeitä ja tavanomaisia. (Valtakunnansyyttäjänvirasto 2013, 12). Mahdollisuus, että rikokset jäävät piiloon, eikä tule poliisin tietoon, on massarikoksissa. Myös valvonnan tehokkuudella ja suuntaamisella on merkitystä tilastoihin. (Danielsson 2019, 6.)

Tekemistäni tilastoista voidaan vetää johtopäätöksenä, että henkeen ja terveyteen kohdistuneet, sekä vahingontekorikokset ovat Vantaalla laskussa. Trendi on samankaltainen muualla länsimaissa. Tutkijat ovat yrittäneet etsiä syitä sille, miksi rikostilastot ovat laskussa. Chicagon yliopiston julkaisemassa *Crime & Justice: Review of Research* -kirjasarjan eräässä numerossa monet tutkijat ovat esittäneet omia näkökulmia ilmiölle. Yksiselitteistä vastausta ei ole voitu kuitenkaan antaa siihen, mikä selittää tämän. (Paasonen 2018.)

4 KAMERAVALVONNAN LAILLISUUS

Produktia tehdessäni ja valvontakameratietoja kerätessäni hyvin moni kyseli valvontakameroiden laillisuudesta ja varmisteli, että mitä ja missä saa kuvata. Tästä syystä koin tarpeelliseksi käsitellä tämän toiminnallisen opinnäytetyön raportointiosuudessa myös pintapuolisesti yksityisyyden suojaa ja sitä, minkälaisiin paikkoihin niin yksityiset kuin yritykset voivat valvontakameroitaan laittaa. Yksiselitteistä valvontakameralakia Suomessa ei ole, vaan ymmärtääkseen mitä ja missä saa kuvata, on tarkasteltava useaa eri lakia.

Valvontakamerat toimivat yksinkertaisimmillaan oman talon Wifi-verkon kautta. On kuitenkin tärkeää muistaa, että valvontakameroiden sijoittamisella on väliä, ettei syyllistyisi asiassa rikokseen. Seuraava katsaus lain tarkastelussa on näkökulma vain valvontakameroiden osalta.

4.1 Kameravalvonnan käyttäjinä yksityiset henkilöt

Valvontakameroiden hinnat ovat laskeneet huomattavasti ja samaan aikaan valvontakameroiden kuvanlaatu on parantunut. Tähän on luultavasti vaikuttanut ulkomaisten verkkokauppojen käytön yleistyminen. Huomion arvoista on myös se, että kotimaiset operaattorit tarjoavat mobiiliiliittymiä ilman datarajoitusta suhteellisen edulliseen hintaan, joka myös laskee kynnystä ostaa itselleen kameravalvontajärjestelmä.

Kuten aikaisemmin mainitsin, niin useat lait ohjaavat valvontakameroiden laillisuutta. Lähtökohtana asian tarkastelussa on Suomen perustuslain 2 luku 12§, jonka mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapautta on oikeus muun muassa ilmaista ja julkistaa tietoja ja viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Toisaalta taas perustuslain 2 luku 10§ mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha tulee olla turvattu. Eli käytännössä kuka vaan voi sananvapauteen vedoten kuvata, mutta tietyin rajoituksin. Seuraavaksi tarkastellaan asiaa rikoslain näkökulmasta.

Rikoslain 24 luvun 6§:n mukaan mikäli joku oikeudettomasti katselee tai kuvaa teknisellä laitteella – joka on siis tässä tapauksessa valvontakamera – kotirauhan suojaamassa paikassa taikka käymälässä, pukeutumistilassa tai muussa vastaavassa paikassa oleskelevaa henkilöä

taikka yleisöltä suljetussa 3§:ssä tarkoitettussa rakennuksessa, huoneistossa tai aidatulla pihamaalla oleskelevaa henkilöä tämän yksityisyyttä loukaten on tuomittava salakatselusta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämän lisäksi huomionarvoista on myös se, että mikäli pihamaalle asennettu valvontakamerajärjestelmä nauhoittaisi ääntä, voitaisiin äänentallentaja tuomita salakuuntelusta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi, sillä rikoslain 24 luvun 5§ mukaan se, joka oikeudettomasti teknisellä laitteella kuuntelee tai tallentaa keskustelua, puhetta tai yksityiselämästä aiheutuvaa muuta ääntä, jota ei ole tarkoitettu hänen tietoonsa ja joka tapahtuu tai syntyy kotirauhan suojaamassa paikassa, taikka muualla kuin kotirauhan suojaamassa paikassa salaa puhetta, jota ei ole tarkoitettu hänen eikä muunkaan ulkopuolisen tietoon, sellaisissa olosuhteissa, joissa puhujalla ei ole syytä olettaa ulkopuolisen kuulevan hänen puheitaan.

Yksityinen henkilö voi siis ostaa valvontakameroita ja sijoittaa niitä omaan kotitalonsa ympärille kuvaamaan niin kiinteistöllä olevaa taloa kuin itse kiinteistöä. Valvontakamerat on kuitenkin sijoitettava siten, että kamerat eivät kuvaa esimerkiksi naapurin pihaa. Ei ole väliä, onko naapurin piha-alue aidattu vai ei (Ruuska 2007, 64).

Edellä mainitussa tilanteessa naapurin pihamaa on kotirauhan suojaamaa aluetta. Kotirauhan suojaama alue määritellään rikoslain 24 luvun 11§:ssä. Lain mukaan kotirauhan suojaamia paikkoja ovat asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitettut tilat, kuten hotellihuoneet, teltat, asuntovaunut ja asuttavat alukset, sekä asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen. Kotirauhan suojaamaksi tilaksi katsotaan paikka, jossa voidaan asua. Asumisen vaatimus on se, että paikassa voidaan yöpyä. Ei ole väliä, että asutaanko paikassa vakituisesti tai tilapäisesti. Myös teltassa oleskeleva voidaan näin ollen katsoa nauttivan kotirauhan suojaa. (Ruuska 2007, 59.)

Voiko yksityiselle alueelle sijoitettu valvontakamera kuvata talon edessä olevaa katualuetta? Kyllä voi, sillä perustuslaissa määritellyyn sanavapauteen kuuluu se, että yleisellä paikalla voidaan kuvata ilman lupaa ja järjestyslain 1 luku 2§ määrittelee yleiseksi paikaksi muun muassa tiet, kadut, jalkakäytävät, torit, puistot, uimarannat, urheilukentät, vesialueet, hautausmaat. Huomioon tulee kuitenkin ottaa, että mikäli valvontakamerassa on näkynyt esimerkiksi rikollista toimintaa, niin kameran ylläpitäjä ei voi laittaa epäillyistä tekijöistä kuvaa tai videota esimerkiksi Facebookiin, koska tällöin ylläpitäjä voisi itse syyllistyä rikoslain 24

luvun 8§:n mukaiseen yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämiseen. Edellä mainittuun rikokseen voi syyllistyä, mikäli käyttää joukkotiedotusvälinettä tai muuten toimittaa lukuisien ihmisten saataville toisen yksityiselämästä tiedon, vihjauksen tai kuvan siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä loukatulle taikka häneen kohdistuvaa halveksuntaa. Näin ollen onkin siis parhain ratkaisu, että valvontakameran ylläpitäjä edellä mainitun kaltaisessa tilanteessa onkin suoraan yhteydessä viranomaiseen.

4.2 Kameravalvonnan käyttäjinä yritykset ja taloyhtiöt

Kaupungilla liikkussa voi havaita kameroita useissa eri paikoissa. Kameroita on usein huoltoasemilla, hotelleissa, kaupoissa, työpaikoilla, taloyhtiöiden pihamaalla jne. Mikäli tällaisen oikeushenkilön suorittamassa teknisessä valvonnassa jokin ihminen on tunnistettavissa ja järjestelmä tallentaa tietoa, muodostaa se henkilökisterin.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus eli GDPR (General Data Protection Regulation) tuli sovellettavaksi 25.5.2018 alkaen. Uuden sääntelyn tarkoitus on korostaa henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyyden tärkeyttä ja turvallisuutta. Uusi sääntely edellyttää yritysten huoleellisempiin henkilötietojen käsittelymenetelmiin. Käsittelyllä tarkoitetaan erilaisia toimintoja, kuten tietojen kerääminen, tallentaminen, säilyttäminen, muokkaaminen, luovuttaminen tai tuhoaminen. Myös henkilötietojen passiivinen säilyttäminen on käsittelyä. (Elinkeinoelämän keskusliitto.)

Yritys tai viranomainen, joka käsittelee henkilötietoja, on rekisterinpitäjä. Henkilötietoja on muun muassa tallennettu ääni ja kuva, josta yksityishenkilö on tunnistettavissa. Tallenteen kestolla ei ole merkitystä, vaikka tallennetta säilytettäisiin vain tunnin ajan. (Tietosuojavaltuutetun toimisto.)

Esimerkiksi huoltoasemien kameravalvonnan tarkoituksena on tunnistaa polttonestettä anastavat henkilöt ja heidän ajoneuvonsa. Kaupoissa voidaan ennalta estää näpistyksiä ja olutvarkauksia, hotellit suojaavat kiinteistöä ja pyrkivät estää häiriökäyttäytymistä, kerrostalot suojaavat kiinteistöä vahingonteoilta ja murroilta. Näiden kaikkien edellä mainituissa, yrityksen yhteisenä tarkoituksena voi olla myös työntekijöiden suojaaminen ja turvaaminen. (Turva-alanyrittäjät ry 2009.)

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä säätelee kuitenkin kameravalvonnasta työpaikoilla. Kyseisen lain 5 luvun 16§:n mukaan työnantajalla on oikeus toteuttaa jatkuvaa kameravalvontaa työpaikoilla työntekijöiden ja muiden tiloissa oleskelevien henkilökohtaisen turvallisuuden varmistamiseksi, omaisuuden suojaamiseksi tai tuotantoprosessien asianmukaisen toiminnan valvomiseksi sekä turvallisuutta, omaisuutta tai tuotantoprosessia vaarantavien tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi tai selvittämiseksi.

Työnantajan on samaisen pykälän mukaan varmistettava ja huolehdittava siitä, että työntekijän yksityisyyteen ei puututa enempää kuin on välttämätöntä toimenpiteiden tarkoituksen saavuttamiseksi.

Kerrostaloyhtiöt ovat alkaneet enenevässä määrin asentaa valvontakameroita. Kuten aikaisemmin on todettu, niin rikoslain 24 luvun 11 § määrittelee kotirauhan suojaamat alueet, joita on siis muun muassa asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen. Kuitenkin on katsottu, että silloin kun taloyhtiön omistama kamera kuvaa yhteistä piha-alueita, kuten parkkipaikka tai jätekatosta, ei asennus edellytä erillistä suostumusta, koska kyseessä ei ole kotirauhan suojaama paikka. Koska taloyhtiö on tämänkaltaisessa tapauksessa rekisterinpitäjä ja asukas on rekisteröity, on asukkaalla oikeus tulla tarkistamaan mihin rekisteriin hänet on merkitty. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asukkaalla on oikeus tulla katsomaan hänestä otettuja kuvia. (Kaklari 2019.)

4.3 Kaupunki kameravalvonnan omistajana

Useissa kaupungeissa on omat kameravalvontajärjestelmänsä, joiden tarkoituksena on ennalta estää vahingontekoja ja selvittää rikoksesta epäiltyjä. Kameravalvonnalla voidaan lisätä myös ihmisten turvallisuuden tunnetta. (Turva-alan yrittäjät ry. 2009.) Kameravalvonta voidaan myös kokea ihmisten kesken siten, että alueesta välitetään (Takala 2012).

Toisaalta Takalan mukaan kameravalvonta voi myös lisätä rikollisuutta, sillä ihmiset, jotka liikkuvat kameravalvotulla alueella saattavat kokea valheellisen turvallisuudentunteen, mikä saa heidät varomattommaksi ja näin ollen he olisivat helppoja rikoksen kohteita. Kameravalvottu alue saatetaan kokea vaarallisemmaksi alueeksi, mikä on omiaan vähentämään turvallisuudentunnetta ja saattaa käynnistää huonon kierteen. Tästä seuraa se, että luonnollinen valvonta vähenee ja alueella liikkuvat ihmiset tulevat aremmiksi puuttua mihinkään.

Jukka-Pekka Takalan mukaan on myös mahdollista, että rikollisuus siirtyy vähemmän valvottuun paikkaan. (Takala 2012.) Myös tohtorien Brandon C. Welsh ja David P. Farringtonin tekemän tutkimuksen mukaan kameravalvonta vähensi rikoksia vain hieman. Suurimmat vähentymiset rikollisuudessa saatiin autoihin kohdistuneissa rikoksissa parkkipaikoilla. (Campbell Systematic Reviews 2008.)

Useissa kaupungeissa poliisi pystyy suorittamaan teknistä valvontaa kaupungin omistamien kameroiden kautta. Kameravalvonta mahdollistaakin puuttumisen kehityksessä olevaan rikostilanteeseen ja estää näin rikosta tapahtumasta (Takala 2012).

4.4 Poliisin oikeus tekniseen valvontaan

On tärkeää erottaa ensimmäiseksi poliisin valvonta ja tarkkailu. Valvonta on poliisin suorittamaa teknistä valvontaa, josta on ilmoitettava ja joka ei kohdistu ennalta määrittelemättömään henkilöpiiriin, kun tarkkailu sen sijaan kohdistuu nimenomaan tiettyyn henkilöön tai henkilöpiiriin ja tarkkailusta ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta (Rantaeskola 2014, 132).

Poliisilain 4 luvun 1 §:n mukaan tekninen valvonta on jatkuvaa tai toistuvaa ajoneuvon kuljettajiin, jalankulkijoihin tai yleisöön kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa katselua ja kuuntelua sekä näiden tallentamista. Poliisin suorittamasta valvonnasta tulee ilmoittaa riittävällä tarkkuudella, mitä aluetta valvotaan, mutta esimerkiksi valvontakameroiden sijaintia ei tarvitse ilmoittaa. (Rantaeskola 2014, 131–132.)

Valvonta perustuu poliisilain 1 §:ään, jonka mukaan poliisin tehtävänä on muun muassa yleisen järjestyksen- ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Kaupunkikameroiden osalta poliisin suorittaman teknisen valvonnan yhtenä suurena haasteena voisi ajatella olevan uusi tietosuojalaki. Mitä tietoja ja mitenkä tietoja luovutetaan kansalaiselle, joka haluaa tarkastaa tietonsa? Kaupunkikameroiden alla kävelee kuitenkin satoja ihmisiä päivittäin, jotka ovat tunnistettavissa.

4.5 Poliisin oikeus tiedon saantiin

Poliisilaissa kerrotaan poliisin tiedonsaantioikeudesta suhteessa yhteisöihin. Aluksi onkin hyvä selvittää, mikä on yhteisö.

Yhteisöt ovat yritys- ja yhteisötietolain mukaan rekisteriin merkittyjä yksityis- tai julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä, kuten esimerkiksi elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö ja kuolinpesä, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys, säätiö tai muu yksityisoikeudellinen oikeushenkilö. Yhteisöjä on ovat myös valtio ja sen laitos, kunta, kuntayhtymä, seurakunta ja muu uskonnollinen yhdyskunta sekä muu julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

Poliisilain 4 luvun 2§ käsittelee poliisin tiedon saantia viranomaiselta. Kyseinen säännös on yleissäännös, joka määrittelee poliisin oikeutta saada tietoja muilta viranomaisilta ja julkista tehtävää hoitavilta yhteisöiltä. Julkista tehtävää hoitavia yhteisöjä voi olla esimerkiksi Suomen Pankki ja Suomen asianajajaliitto. (Rantaeskola 2014, 134.)

Poliisilain 4 luvun 3§:ssä kerrotaan poliisin tiedon saannista yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä. Tämän pykälän mukaan poliisilla on oikeus saada rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi tarvittavia tietoja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yritys- pankki, tai vakuutuslainsäädännön estämättä. Poliisilla on sama oikeus saada 6 luvussa tarkoitettussa poliisitutkinnassa tarvittavia tietoja, jos tärkeä yleinen tai yksityinen etu sitä vaatii.

Huomion arvoista molemmissa pykälissä on se, että pyynnön voi tehdä vain päällystään kuuluva poliisimies. Päällystään kuuluvan poliisimiehen täytyy tehdä erillinen pyyntö esimerkiksi huoltoaseman edustajalle saadakseen valvontakameratietoja rikoksen selvittämiseen liittyen, joka ei kohdistu itse huoltoasemaan, mutta tutkittavana oleva rikos on tapahtunut vaikka mittarikentällä.

Poliisin oikeus saada 3§:n mukaisia yritys-, vakuutus-, tai pankkisalaisuutta koskevia tietoja edellyttää, että niitä tarvitaan rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi. Jos yleinen tai yksityinen sitä vaatii, voidaan tietoja pyytää myös poliisitutkinnassa tarvittavien tietojen osalta. (Rantaeskola 2014, 137.)

5 POUTAPALVELU

5.1 Mikä on pilvipalvelu?

Pilvipalvelulla tarkoitetaan tietojen tai ohjelmien tallentamista ja käyttämistä pilvipalvelun tarjoavan yrityksen palvelimelta. Esimerkiksi ohjelman ollessa pilvessä, voidaan ohjelmaa käyttää ihan miltä tietokoneelta tai mobiililaitteelta mistä vain. Pilvipalvelut ovat toimintavarmempia kuin yhteen tiettyyn laitteeseen tallennettu tieto. (Kangasniemi & Lintulahti 2017.)

Suurimpia pilvessä olevia sovelluksia on esimerkiksi Facebook, Instagram, Skype, Office 365, OneDrive tai Dropbox. Näihin edellä mainittuihin voi tallentaa erilaisia tietoja ollessasi missä vain. (Kangasniemi & Lintulahti 2017.)

Pilvipalvelusta puhuttaessa törmää usein myös Cloud Computing eli pilvilaskenta termiin. Englannin kielen sana cloud on metafora internetille. Computing termi ei sen sijaan tässä yhteydessä tarkoita laskentaa, vaan tietojenkäsittelyä. Edellä mainitun takia termi pilvipalvelu on kuvaavampi termi kuin suora käännös pilvilaskenta. (Rousku 2009.)

Pilvipalvelu on usean palvelimen yhdistämä verkosto. Yksi pilvi-datakeskus voi sisältää yli 100 000 palvelintietokonetta. Suomessakin on tällaisia datakeskuksia. Suomi onkin houkutteleva maa rakentaa datakeskuksia sen ilmaston, alhaisen sähkön hinnan, hyvien tietoliikenneyhteyksien ja lähellä olevan Venäjän suuren populaation takia. (Heljanko 2014.)

Pilvipalveluiden suurimpana etuna on skaalautuvuus eli palveluiden ominaisuuksia voidaan muuttaa käyttäjien toiveiden mukaisesti. Kustannustehokkuus on myös suuri etu. Käyttäjä maksaa yleensä ottaen vain käytön mukaan eikä esimerkiksi kalliita ohjelmistolisenssejä tarvita. (Salmio 2012, 19.)

Yleisesti ottaen pilvipalvelut sijaitsevat kolmannen osapuolen palvelimilla. Herääkin kysymys siitä, kuinka turvassa tiedot ovat palvelimilla, pääseekö kolmas osapuoli käsiksi tietoihin ja missä palvelimet fyysisesti edes sijaitsevat. Mutta esimerkiksi Microsoftin pilvipalvelu Azurelle on myönnetty yli 90 compliance-sertifikaattia, joka kertoo palvelun luotettavuudesta ja turvallisuudesta.

5.2 Poliisin Poutapalvelu

Poliisi otti alkuvuodesta 2020 käyttöönsä Pouta-nimisen pilvipalvelun. Palvelun tarkoituksena on vastaanottaa digitaalista aineistoa aiempaa tehokkaammin. Palvelu kehitettiin Euroopan Unionin sisäisen turvallisuuden rahaston tuella. Poliisihallituksessa työskentelevä Kimmo Ulkuniemen mukaan pyydetyt tiedot onnettomuuspaikoista tai valvontakameran videot voidaan lähettää ja vastaanottaa palvelun kautta helposti. (Poliisihallitus 2020.)

Työharjoitteluni aikana kyselin muutamilta asiakkailta Poutapalvelun käytettävyydestä ja siitä, onko tiedostoja helppo lähettää Poutapalvelun kautta. He kertoivat, että järjestelmä oli ollut helppo käyttää ilman, että oli kokemusta tietotekniikasta tai tehnyt mitään vastaavaa aikaisemmin. Kuitenkin he mainitsivat, että videoiden lataus poliisin palvelimelle oli ollut erittäin hidasta. Pitkät latausajat eivät siis olleet miellyttäneet. Olen itsekin käyttänyt Poutapalvelua työni puolesta. Poutapalvelun käyttö on erittäin helppoa ja vaivatonta. Parhaassa tapauksessa olen saanut tarvitsemani videotallenteen 15 minuutissa. Erästä rikosta selvittäessäni tiesin, että rikos oli tapahtunut erään ison kauppakeskuksen piha-alueella. Kamera-valvontakartastosta varmistin, että onko tapahtumapaikalle kameroita. Kameravalvontakartastosta sain myös yhteystiedot kameravalvonnan ylläpitäjään. Soitin heille ja kerroin lähettäväni poutalinkin. Loin oman kansion Poutapalveluun ja lähetin linkin kameravalvonnan hallitsijalle. Noin kymmenen minuutin kuluttua saapui sähköpostiini heiltä viesti, että olivat lähettäneet videon. Tämän jälkeen pääsin lataamaan kyseisen videon omalle työkoneelleni.

Poutapalvelusta voisi kuvitella olevan suuri apu rikostorjunnassa tilanteessa, missä on tapahtumapaikalla ollut paljon ihmisiä ja näiltä halutaan saada lisää tietoa tapahtuneesta. Tällöin poliisi voi jakaa pouta.poliisi.fi-alkuisen linkin esimerkiksi nettisivuille ja ihmiset voivat sinne laittaa tietoja tapahtuneesta. Poutapalvelu ei kuitenkaan ole yleinen vihjekanava, vaan yksittäisten tapahtumien tiedonsaantikanava. Tapahtumapaikalta saatu materiaalia voidaan käyttää todisteena ja apuna rikos- ja onnettomuustutkinnassa. (Poliisihallitus 2020.)

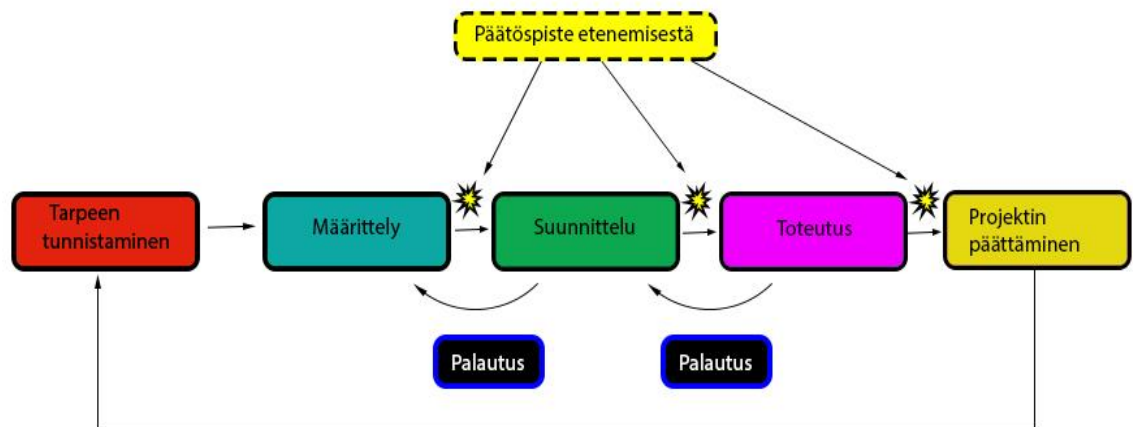
Poutapalvelu näkyy ulkopuoliselle käyttäjänä verkkosivuna, jonka kautta poliisille voi lähettää kuvia, videoita ja muuta aineistoa. Verkkosivu on käytettävissä vain tiedonkeruun ajan. Tiedonkeruun jälkeen verkkosivusto poistuu näkyviltä automaattisesti. Myös palveluun tallennettu tieto häviää automaattisesti 30 päivän jälkeen. (Pouta-Palvelu.)

Poliisi käsittelee aineistoa tietosuojavelvoitteiden mukaisesti ja pilvipalvelujen turvallisuuden arviointikriteeristön (PiTuKri) mukaisesti. Ulkopuoliset käyttäjät eivät voi nähdä kansioiden sisältöä, johon he lähettävät materiaalia. Ulkopuoliset käyttäjät eivät näe omiakaan toimittamiaan aineistoja enää lähettämisen jälkeen. (Pouta-palvelu.)

Pilvipalvelujen arviointikriteeristö on kehitetty työkaluksi arvioimaan pilvipalvelujen turvallisuutta. Kriteeristön tarkoitus on ottaa kantaa viranomaisen kansallisiin salassa pidettäviin, että turvallisuusluokiteltuihin IV-luokan salassa pidettäviin tietoihin. Kriteeristön laadinnassa on hyödynnetty BSI:n pilviturvallisuuskriteeristöä, CSA-pilviturvallisuusyhteisön suojausmatriisia, ISO-27001- ja ISO27017-standardeja, sekä Katakiri-kriteeristöä. (Kyber-turvallisuuskeskus 2020.)

6 PRODUKTIN VAIHEISTUS

Useimmiten projektissa on useita vaiheita, jotka seuraavat toinen toisiaan. On kuitenkin mahdollista, että projektin aikana täytyy palata taaksepäin, jos projekti sitä vaatii (Kettunen 2009, 43).

Kuva 21. Projektin yleinen kulku. (Mukaillen Kettunen 2009. Muokattu)

Tällaista edellä kuvattua lineaarista mallia on myös kuvattu liian suoraviivaiseksi, koska todellisuudessa kehittämistoiminta on paljon monimutkaisempi prosessi (Salonen 2013, 15).

Olen aikaisemmassa ammatissani päässyt kyseisen työnantajan asiantuntijakoulutukseen, jonka tarkoituksena oli opetella projektien läpiviemistä. Suomen Projekti-Instituutti Oy:n vetämä koulutus antoi myös hyvät pohjat tämän toiminnallisen opinnäytetyön tekemiselle.

6.1 Tarpeen tunnistaminen

Projektit alkavat eri tavoin. Jotkut projektit perustetaan tilaustyönä, osa sisäisen idean pohjalta ja osa sisäisen kehitystarpeen seurauksena. (Kettunen 2009, 49.) Tämä opinnäytetyö on tehty sisäisen kehitystarpeen seurauksena.

Poliisin valtakunnallinen kameravalvontakartasto on poliisilla uusi järjestelmä. Työ vaatii paljon aikaa kerätä kameratietoja ja osittain tästä syystä kameratietoja ei ole kerätty Vantaan osalta. Tietämällä kameroiden sijainnit ja yhteyshenkilöt kameroiden ylläpitäjään säästää

paljon työaikaa ja tehostaa siltä osin työn tekemistä. Työaikaa menee tarpeettomasti, mikäli joudutaan käymään tapahtumapaikalla tarkastamassa mahdollisen kameran olemassaoloa ja tämän lisäksi selvittämään valvontanauhan saatavuus.

6.2 Määrittely ja suunnittelu

Projektin käynnistysvaiheisiin kuulu muun muassa projektin työmäärän arviointi, projektin miehittäminen, projektin riskien kartoittaminen ja sisäinen markkinointi (Kettunen 2009, 59). Oli selvää, että työhön kuluisi paljon omaa vapaa-aikaa. Myös Kettusen (2009) mukaan aikataulun laatiminen ja työmäärien arvioiminen on projektin valmistelun vaikeimpia asioita.

Tavoitteekseni otin kerätä niin paljon tietoa kameroista kuin kerkeään elokuun 2020 puoleen väliin mennessä. Tämän jälkeen jäljelle jäävät tiedot laittaisin tämän opinnäytetyön ulkopuolella ja oman työni ohessa. Projekti ei kuitenkaan mielestäni ollut niin suuri, että olisin käyttänyt niin sanottua Gantt-kaaviota, joka on perinteinen työvaihekaavio. Minulla oli kuitenkin käytössä liitteen kolme mukainen projektisuunnitelma, jota päivitin työn edetessä.

Pohdin alueen rajausta ATI-yksikön kanssa yhdessä. Olin jo ajatellut alustavasti, että kartoittaisin Itä-Vantaan aluetta, mutta halusin myös heidän näkemyksensä asiaan. He tukivat minua ajatuksessani. Hain tukea rajaukselle myös tilastoilla. Alun perin ajattelin, että Itä-Vantaalla tapahtuisi enemmän rikoksia kuin Länsi-Vantaalla, mutta tilastot osoittivat toisin. Tekemäni tilastot rikollisuudesta tukivat toisaalta Länsi-Vantaan aluetta, mutta tilastollisten erojen vähäisyyden ja minun asuinpaikkani takia valitsin Itä-Vantaan alueen kartoitettavaksi.

Jokaisessa projektissa on omat riskinsä. Määrittelin riskit jo ennen varsinaisen työn käynnistymistä. Niistä kerron myöhemmässä vaiheessa. Projektista ei myöskään aiheutunut poliisilaitokselle minkäänlaisia kustannuksia, sillä kartoitin valvontakameroita omalla ajallani ja jalkaisin. Olen myös koko opinnäytetyöni aikana markkinoinut jokseenkin vielä tuntematonta kameravalvontakartastoa työyhteisölleni. He ovat pitivät opinnäytetyötäni arvokkaana työnä ja aikoiivat itsekin hakea käyttöoikeudet järjestelmään. Hyvät kokemukset järjestelmän toimivuudesta rohkaisee muitakin työyhteisön jäseniä käyttämään järjestelmää.

6.3 Toteutus

Kartoitin Vantaan aluetta pääsääntöisesti Tikkurilan alueella jalkautumalla. Mukanani olleeseen karttaan pystyin merkkamaan havaitsemani kamerat. Havaittuani kameran jossain kiinteistössä, menin yrityksen työntekijöiden puheille ja näin ollen pääsin kasvotusten keskustelemaan projektista. Hyvin usein vastassa oli yrityksen työntekijä, jolla ei ollut vastuuta kameroista. Näin ollen työntekijä antoi minulle kameroista vastaavan yhteystiedot, johon otin puhelimitse yhteyttä ja kerroin projektista. Puhelinkeskustelun jälkeen lupasin vielä lähettää kameroista vastaavan sähköpostiosoitteeseen liitteen 2 mukaista tietoa projektista luottavuuden lisäämiseksi. Liite on mukailtu poliisin sivuilla olevasta tietosivustosta.

Jalkautuessani Vantaalle havaitsin, että koronaviruksen takia suuri osa paikoista oli suljettu. Pystyin kuitenkin lisäämään kameroiden sijainnit mukanani olleeseen paperikartastoon ja lisäämään ne varsinaiseen kameravalvontakartastoon. Tietoja pystyin täydentämään myöhemmin, kun olin ollut yhteydessä valvontakameran ylläpitäjään muutoin.

Kaupungin alueella oli useita valvontakameroita, joille ei suoranaisesti ollut havaittavissa omistajaa, joten ajattelin näiden olevan Vantaan kaupungin omistuksissa olevia kameroita. Meninkin Vantaan kaupungintalolle kysymään asiasta ja sain tietää oletukseni olevan oikea. Kaupungintalolla keskustelin Vantaan kaupungin poliisikoordinaattori komisario Markus Hammarströmin kanssa. Markus Hammarström opinnäytetyön aihe oli hyvä ja hoiti lupapuolen Vantaan kaupungin kanssa kameratietojen luovuttamiseksi poliisille sekä laittoi minulle sähköpostiini henkilöiden yhteystiedot, jotka osaisivat auttaa asian teknisen puolen kanssa. Kyseiset henkilöt toimivat turvalaiteasentajana ja sähköteknikkona Vantaan kaupungilla. Turvalaiteasentajalla oli paljon tarvitsemaani tietoa Vantaan kaupungin omistamasta kameravalvonnasta hänen pitkän kokemuksensa takia. Sovimme palaveriajankohdaksi maanantain 8.6.2020. Palaverissa kävimme läpi Vantaan kaupungin kameravalvontaa teknisellä ja yleisellä tasolla ja sen jälkeen suoritimme turvalaiteasentajan kanssa katselmuksen Tikkurilan keskusta-alueella, ja hän vielä kertoi laajemmin keskusta-alueen kameroista.

Turvalaiteasentaja laittoi minulle jälkepäin tiedot Vantaan kaupungin omistuksessa olevista kameroista ja näin pääsin täydentämään kameravalvontakartastoa.

Yleisesti ottaen kameratietoja kaupungin alueelta tuli paljon. Jokaisen kameranomistajan kohdalla oli aina erilainen tilanne eli oliko hänelle laitettu tiedustelua, oliko hän vastannut

tiedusteluun, lähettänyt kameratiedot, muttei esikatselukuvia tai toisin päin. Tämän takia koin tarpeelliseksi tehdä erillisen Excel-tiedoston, johon merkkasin aina yrityksen ”tilan”. Yrityksen tilaa pystyi kuvaamaan väreillä. Esimerkiksi vihreä väri tarkoitti, että yritykseltä oli saatu tarvittava tieto. Sininen väri tarkoitti, että odotan jotain yritykseltä, kuten kuvia. Punainen väri tarkoitti, että olen ottanut yhteyttä, mutta yritykseltä ei ole tullut yhteydenottoa takaisinpäin. Tämä helpotti ison kokonaisuuden hallintaa ja tiesin tarkalleen, että missä vaiheessa projekti oli menossa.

6.3.1 Haasteet

Jokainen projekti sisältää riskejä ja haasteita, mikä voi johtaa pahimmassa tapauksessa epäonnistuneeseen lopputulokseen. Usein riskit tiedetään etukäteen. Riskeiltä voidaan kuitenkin suojautua, jos riskit tunnistetaan etukäteen. (Kettunen 2009, 75.)

Aikaisemmista samankaltaisia opinnäytetöitä tutkittua pystyin havaitsemaan tiedostettuja haasteita ja riskejä. Tämänkaltaisia oli esimerkiksi kesälomien lähestyminen, jolloin yrityksiensä ja yhteisöjen vastuuhenkilöt ovat lomilla, ja tämän takia eivät vastaa tiedusteluihin kameravalvonnasta. Toinen merkittävä haaste oli pelkästään se, etteivät yritykset välttämättä vastaisi vain sähköpostitiedusteluihin.

Suurin ja yllätyksellisin haaste työni valmistumiseen oli maaliskuussa 2020 Suomeenkin tullut Covid-19. Covid-19 laittoi paikkoja todella paljon kiinni, joten kameratietoja ei ollut helposti saatavilla. Pyrin myös omalla toiminnallani välttämään viruksen tarttumista ja pyrin pysymään poissa julkisilta paikoilta.

Kuten aikaisemmin mainitsin, niin osa yrityksistä ei vastanneet kyselyihin tai puhelimeen, joten kameratietojen saaminen esikatselukuvien osalta jäi. Osa lupasi laittaa tietoa, mutta heistä ei enää kuulunut mitään. Joillekin soitin vielä toiseen kertaan, mutta syystä tai toisesta he eivät laittaneet tarkempia tietoja kameroista. Yksi heistä koki kameratietojen luovuttamisen liian työlääksi itselleen.

Uskoisin myös, että osalla yrittäjistä oli muutakin mielessä kuin keretä antaman kameratietoja poliisille, kun 1.6. Valtioneuvosto antoi ravintoloille ja kahviloille avata taas ovet ja heillä on varmasti ollut kova kiire saada toiminta takaisin kuntoon. Uskoisin myös, että heillä

on varmasti edelleen iso työ saada pitämään yritys pyörimässä, koska Covid-19 viruksen toinen aalto on tulossa.

6.4 Projektin päättäminen

Kaikilla projekteilla on loppu, jonka jälkeen joko siirrytään seuraavaan projektiin tai keskitytään uusiin haasteisiin. Joskus projekti päätetään, vaikka se olisi kesken esimerkiksi tilanteissa, jossa projekti osoittautuu mahdottomaksi toteuttaa tai rahoitus loppuu. (Kettunen 2009, 181.) Minun ei tarvinnut päättää projektia kummastakaan edellä mainituista syistä. Enemmänkin siitä, että tämä projekti on tiukasti aikataulutettu, työtä on vielä paljon jäljellä ja työtä voidaan jatkaa varsinaisen projektin päättämisen jälkeenkin.

Päätin varsinaisen projektityöskentelyn kameroiden päivittämisen kameravalvontakartastoon 15.8.2020. Kameravalvontakartastoon laittamia kameroita kertyi yhteensä 122 kappaletta. Osasta kameroista oli ATI-yksikön toimesta kerätyt tiedot, mitkä vain lisäsin kartastoon esikatselukuvineen.

Projektin varsinaisesti päätyttyä minulle jäi vielä muutamia kameratietoja laittamatta kartastoon ajan puutteen vuoksi, mutta aikomukseni on laittaa tiedot tulevaisuudessa oman työni ohella.

Koska tämä on kuitenkin toiminnallinen opinnäytetyö, johon kuuluu tehdä raportointiosuus, niin tosiasiallisesti projektini päättyy siinä vaiheessa, kun olen palauttanut opinnäytetyöni ja se on hyväksyttävästi valmis.

6.5 Arviointi

Opinnäytetyö oli pitkälinen prosessi, johon kuului monia eri työvaiheita. Ennen varsinaisen opinnäytetyön aloittamista kävin koululla TKI-opintojakson. Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelija erilaisiin tutkimuksellisiin menetelmiin ja niiden käsitteisiin, jota ammattikorkeakoulussa edellytetään. Itselleni oli kuitenkin selvää jo alussa, että tekisin toiminnallisen opinnäytetyön. Muutamia eri aiheita pyöri mielessäni, mutta päädyin loppujen lopuksi tähän käsillä olevaan aiheeseen.

Kameravalvontakartaston päivittäminen oli erittäin mielekästä ja opettavaista työtä. Olen aikaisemmin tehnyt hieman samankaltaista työtä, mutta en tässä laajuudessa. Projektin aikana tietämys erilaisista tutkimusmenetelmistä lisääntyi huomattavasti. Opin myös tekemään ja analysoimaan erilaisia tilastoja.

Suosittelen muille poliisiopiskelijoille kameravalvontakartaston tekemistä toiminnallisena oppinäytetyönä. Haasteena tulee kuitenkin olemaan teoriaosuuden käsittely. Aiheesta on jo tehty muutamia töitä ja raporttiosuoksissa on käsitelty erilaisia näkökulmia kameravalvontaan liittyen. Yksi lähestymistapa voisi olla sellainen, että vertailisi eri kaupunkien kaupunkikameravalvontaa, joka on poliisin operatiivisessa käytössä.

Työn tekemättä jättäminen olisi kuitenkin sääli, sillä kameroiden kartoittamista tarvitaan poliisissa. Poliisin tiukat resurssit vaikuttavat suoraan siihen, että kameravalvontakartastoa ei keretä tekemään. Tämän takia olisikin hyvä, että poliisiksi opiskeltava voisi tehdä kartoitusta ja näin osaltaan oppia tuntemaan oman alueensa yrityksiä edustajia ja verkostoitumaan samalla.

LÄHTEET

Danielsson, Petri 2019: Rikollisuustilanne 2018. Helsinki, Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-0667-4>
Luettu: 10.8.2020.

Elinkeinoelämän keskusliitto, Tietopaketti yrityksille: EU:n yleinen tietosuojalainsäädäntö ja tietosuojalaki. Luettavissa: <https://ek.fi/mita-teemme/yrityslainsaadanto/tietosuojalainsaadanto/tietopaketti-yrityksille-on-aika-valmistautua-eun-yleiseen-tietosuojalainasetukseen/#5-6--Yhteenvedo-henkil-tietojen-k-sittelyn-keskeisist--vaatimuksista>
Luettu: 9.8.2020.

Finavia, Finavian lentoasemilla 26 miljoonaa matkustajaa vuonna 2019 – lentoliikenteessä oli maltillisen kasvun vuosi. Luettavissa: <https://www.finavia.fi/fi/uutishuone/2020/finavian-lentoasemilla-26-miljoonaa-matkustajaa-vuonna-2019-lentoliikenteessa-oli>
Luettu: 21.7.2020.

Heljanko, Keijo 2014: Virtuaalipilvet tietotekniikassa: mitä pilvipalvelu tarkoittaa. Luettavissa: https://www.researchgate.net/profile/Keijo_Heljanko/publication/259828505_Virtuaalipilvet_tietotekniikassa_mita_pilvipalvelu_tarκοittaa_Presentation_at_Finnish_Technology_Days_2014/links/02e7e52e0f0e984fcd000000.pdf
Luettu: 21.7.2020.

Hirsijärvi Sirkka, Remes Pirkko & Sajavaara Paula 1997: Tutkija ja kirjoita. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Kak-laki, 2019: Suunnitteilla kameravalvonta taloyhtiöön? Muista nämä tärkeät ohjeet. Luettavissa: <https://www.kak-laki.fi/suunnitteilla-kameravalvonta-taloyhtiöön-muista-tärkeät-saannot/>
Luettu: 9.8.2020.

Kananen, Jorma 2014: Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona. Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Juvenes Print Oy.

Kangasniemi, Karja & Lintulahti, Matti 2017: Mikä on pilvipalvelu? Luettavissa: <https://yky-sityisille.hub.elisa.fi/mika-on-pilvipalvelu/>
Luettu: 21.7.2020.

Kettunen, Sami 2009: Onnistu projektissa. Juva, WS Bookwell Oy.

Kuokkanen, Katja 2013: Tikkurila voitti kisan Vantaan keskustasta – Pitkä kilpa pääkeskustasta kääntyy idän eduksi. Tikkurilaa rakennetaan urakalla. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000002639372.html>

Luettu: 11.7.2020.

Kyberturvallisuuskeskus 2020: Pilvipalveluiden turvallisuuden arviointikriteeristö (Pitukri). Luettavissa: <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-op-paat/pilvipalveluiden-turvallisuuden-arviointikriteeristo-pitukri>

Luettu 9.8.2020.

Mellin, Ilkka 2006: Tilastolliset menetelmät: Johdanto. Luettavissa: <https://math.aalto.fi/opetus/sovtoda/oppikirja/Johdanto.pdf>

Luettu: 11.8.2020.

Näpäri, Liisa 2017: Tutkimuskysymyksen muodostaminen. Luettavissa: <https://spoken.fi/tutkimuskysymyksen-muodostaminen/>

Luettu 11.7.2020.

Paasonen, Jyri 2018: Mikä selittää rikollisuuden laskua länsimaissa? Luettavissa: <https://jyri-paasonen.fi/mika-selittaa-rikollisuuden-laskua-lansimaissa/>

Luettu: 31.8.2020.

Parviainen, Elina 2019: Vantaan väestö 2018/2019. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/146645_Vantaan_vaesto_2018-2019.pdf

Luettu: 21.7.2020.

Poliisin tiedotteet, Poliisihallitus 2020: Poliisille pilvipalvelu - videoiden ja valokuvien vastaanotto helpottuu. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/poliisille_pilvipalvelu_-_videoiden_ja_valokuvien_vastaanotto_helpottuu_86900

Luettu: 21.7.2020.

PolStat: Poliisin tilastopalvelu.

Pouta-palvelu, Poliisin verkkosivusto. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/turvallisuus_ ja_valvonta/pouta_palvelu

Luettu: 9.8.2020.

Rantaeskola, Satu (toim.) 2014: Poliisilaki-Kommentaari. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulu.

Rousku, Kimmo 2009: Nettipilvestä uusia palveluita. Luettavissa: <http://mikropc.net/nettilehti/pdf/2201200948.pdf>

Luettu: 21.7.2020.

Ruuska, Kirsti 2007: Oma tupa, oma lupa – Kotirauha ja poliisin toimivalta. Helsinki, Edita Prima Oy.

Rämö, Marjo 2020, Vantaan sanomat: Bussipysäkit järjettömän ilkeiden kohteena Vantaalla – Silminnäkijän mukaan tekijät tulivat paikalle autolla. Luettavissa: <https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/1232010>

Luettu: 10.8.2020.

Salmio, Petri 2012, Turun ammattikorkeakoulun opinnäytetyö: Pilvipalvelut. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/41634/Salmio_Petri.pdf?sequence=1

Luettu: 9.8.2020.

Salonen, Kari 2013: Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turku, Juvenes Print Oy. Luettavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>.

Luettu: 21.7.2020.

Takala, Jukka-Pekka, 2012: Tehoaako julkisten tilojen kameravalvonta? Luettavissa: <https://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste42012/tehoaakojulkistentilojenkameravalvonta.html>

Luettu: 9.8.2020.

Tietosuojavaltuutetun toimisto. Usein kysyttyä kameravalvonnasta. Luettavissa: <https://tietosuoja.fi/usein-kysyttya-kameravalvonta>

Luettu: 9.8.2020.

Tilastokeskus, 2020: Rikos- ja pakkokeinotilasto. Luettavissa:

https://www.stat.fi/til/rpk/2019/04/rpk_2019_04_2020-01-17_tie_001_fi.html

Luettu: 10.8.2020.

Turva-alan yrittäjät ry. Kameravalvontaopas 2009. Luettavissa: http://www.turva-alanyrittajat.fi/doc/kameravalvonta/KAMERAVALVONTAOPAS_2010.pdf

Luettu: 24.7.2020.

Valtakunnansyyttäjänvirasto 2013, Esitutkintayhteistyötä koskeva ohje, Julkaisusarja nro 7 Helsinki, Paino Edita Prima Oy. Luettavissa: https://www.valtakunnansyyttajanvirasto.fi/material/attachments/valtakunnansyyttajanvirasto/vksvliitetiedostot/julkaisusarja/6INH2xNvT/7_Esitutkintayhteistyota_koskeva_ohje.pdf

Luettu: 10.8.2020.

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä, Gummerus.

Vilka, Hanna 2015: Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. Jyväskylä, PS-kustannus. Elektroninen aineisto. Saatavilla: <https://www.ellibslibrary.com/polamk/978-952-451-756-0>

Luettu_ 18.8.2020.

Väylävirasto, Liikennemääräkartat. Saatavilla: <https://vayla.fi/tilastot/tietilastot/liikennemaaarakartat1>

Luettu: 9.8.2020.

Welsh C. Brandon & Farrington David P., 2008, Campbell Systematic Reviews: Effects of Closed Circuit Television Surveillance on Crime. Luettavissa: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.4073/csr.2008.17>

Luettu: 9.8.2020.

LIITEET

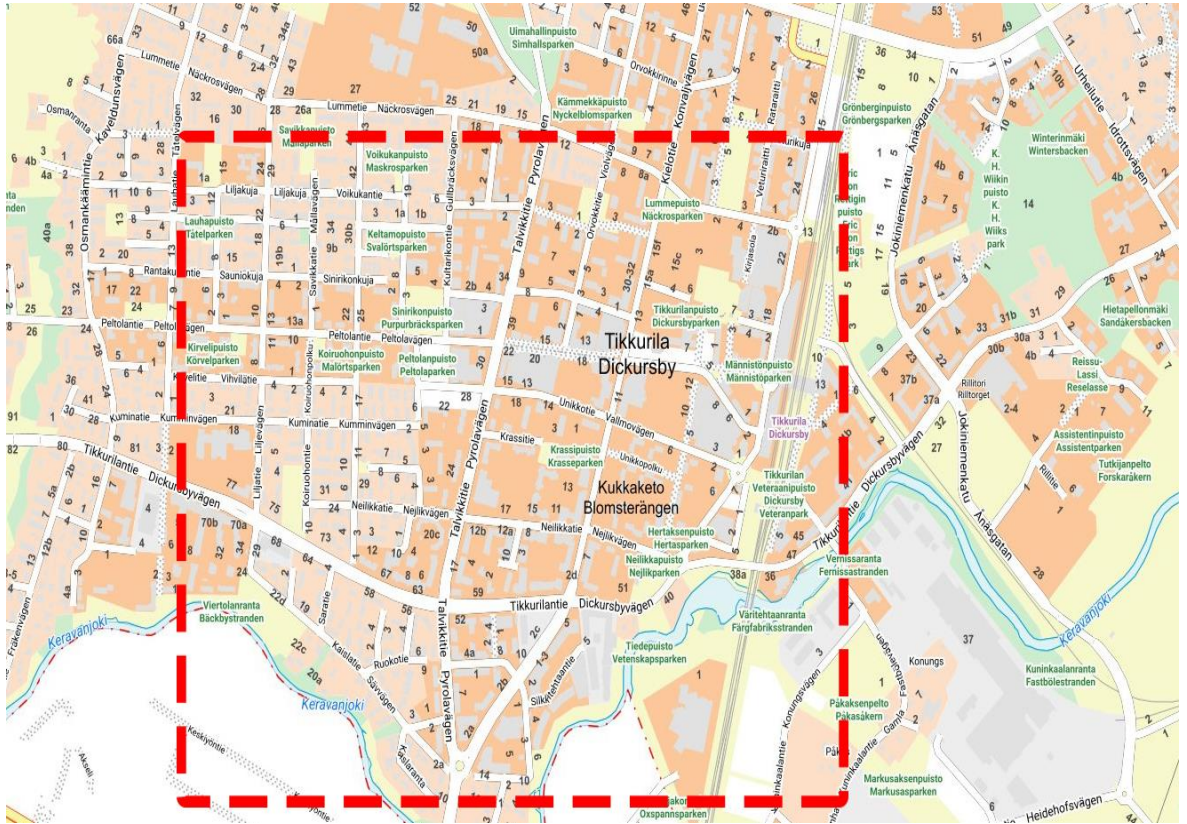
Liite 1. Kartoitettu alue

Liite 2. Kyselylomake

Liite 3. Projektisuunnitelma

Liite 4. Lisätyt kamerat kameravalvontakartastossa (SALATTU)

LIITE 1. Kartoitettu alue Itä-Vantaalla

LIITE 2. Lähettämäni kyselylomake

Poliisihallituksen kameravalvontakartasto on tallennusalusta, johon kerätään yleisillä alueilla sijaitsevien valvontakameroiden sijainnit. Kartastoon kerätään kameroiden omistajien suostumuksen perusteella kameroiden sijaintitietoja sekä kameroiden omistajien yhteystietoja. Tiedot on tarkoitettu rikostutkintaa tekevien poliisien käyttöön eivätkä ne ole julkisia.

Kartasto auttaa poliisia hyödyntämään paremmin olemassa olevia valvontakameroita. Kartaston ja sen sisältämien yhteystietojen avulla poliisi saa nopeammin kuvamateriaalia erilaisista rikostapauksista. Kartastoon on tavoitteena saada valtaosa Suomessa olevista valvontakameroista.

Poliisilla ei ole pääsyä kameroiden käyttöjärjestelmiin kameravalvontakartaston kautta. Tietojen luovuttaminen kartastoon on vapaaehtoista. Omia kameravalvontaan liittyviä tietoja voit luovuttaa, muuttaa tai poistaa alla olevan oman alueesi poliisilaitoksen sähköpostiosoitteen kautta. Huomioi tällöin lähetyksessäsi tietoturva. Tarvittaessa voit sopia erikseen tietoturvallisesta toimitustavasta asianomaisen poliisilaitoksen kanssa.

Tärkeimmät poliisille ilmoitettavat tiedot valvontakohteesta ovat

- kameroiden tarkka sijainti (koordinaatit tai karttakuva kameroista)
- osoitetieto kiinteistöstä (katu, kaupunki, postinumero)
- yhteyshenkilöiden nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite (jotka voi materiaalin toimittaa)
- valvontakameran kuvan esikatselukuva
- valvontakameran yksilöivä tunnistus (mikä helpottaa mahdollista materiaalityöntä, esimerkiksi numero)
- tallenteen säilyvyysaika
- tallennusmuoto (usb, cd, pilvi yms.)

Yhteystiedot:

miikka.mortamo@poliisi.fi

Projektisuunnitelma

Laatija: Miikka Mortamo
Julkinen

Poliisin kameravalvontakartaston päivittäminen

1. Projektikuvaus

- Päivittää tietoa Vantaan keskusta-alueen valvontakameroista poliisin valtakunnalliseen kameravalvonta järjestelmään.
- Alkuvaiheessa projekti rajataan koskemaan Tikkurilan aluetta.
- Projektin tuotoksesta tehdään raporttiosuus.
- Raporttiosuus on julkinen
- Tuotos on salattu julkisuuslain perusteella.
- Raporttiosuus sisältää tilastoja Vantaalla tapahtuvista henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista, sekä vahingontekorikoksista.
- Raporttiosuudessa esitellään myös Pilvipalveluja ja poliisin Poutapalvelua.

2. Projektin tuotokset

Tuotos	Hyöty
Tuottaa poliisin valtakunnalliseen kameravalvontajärjestelmään lisätietoa Vantaan alueen kameroista	Valmis tuotos hyödyttää eritoten rikostutkintaa.
	Tutkinnan nopeutuminen
	Kontaktien luominen - Yhteistyö
	Kameroiden tarkka sijainti
Kävi koulua Raporttiosuus	TKI-taidot kehittyvät
	Oman ammattitaidon kehittyminen – Kirjallisuus

3. Projektin osallistajat

	Niitä	Vastuualue	
Omistaja:	Miikka Mortamo	Projektin vastuhenkilö	
Projektitiimi:	Vantaan kaupunki	Tietojen luovutus	
	Muut yritykset	Tietojen luovutus	
	ATI-yksikkö	Tekninen puoli	

4. Projektin aikataulu ja välitavoitteet

Välitavoite	Valmis pvm
Käynnistetään projekti. Yhteydenotto Markus Haaraseen.	6.2.2020
8. Seminaari 1	19.3.2020
9. Kontaktoituminen vastuuhenkilöihin	
10. ATI-yksikön videotapaaminen + suuntaviivat	8.5.2020
12. Kohdetietokortin tekeminen	8.5.2020
13. Tikkurilan alueen kartoitus	20.5.2020
14. Tikkurilan kameravalvonta katselmus	8.6.2020
15. Raportointiosuuden aloittaminen	18.6.2020
16. Seminaari 2	13.8.2020
17. Kameroiden lisääminen kartastoon	15.8.2020
18. Raportointiosuus valmis	2.9.2020
19. Seminaari 3	17.9.2020
20. Kypsyysnäyte	24.9.2020
Projekti valmis	9.10.2020

5. Viestintä

- Opinnäytetyöprojektin jäsenet (ohjaaja, opponoiija, tekijä) ovat keskenään yhteydessä puhelimitse, sähköpostitse ja muilla tiedonsiirtovälineillä, kuten Teams.
- Viestintä muille yhteistyötahoille puhelimitse ja sähköpostitse sekä videoneuvottelut tarvittaessa Lync-sovelluksen avulla

6. Riskienarviointi

Riskit	Merkitys
Kameroista vastaavat henkilöt eivät anna tietoa tai eivät ole tavoitettavissa	Merkittävä
Koronavirus	Merkittävä
Aikataulu ei ole realistinen	Vähäinen
Järjestelmä ei toimi	Vähäinen

LIITE 4. Lisätyt kamerat kameravalvontakartastoon. (SALATTU). Sähköinen aineisto.